

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(Економіко-правовий факультет)
Фінансове управління Чорноморської міської ради Одеської області
Вища школа управління та адміністрації в м. Опольє (Польща)
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
Вроцловський політехнічний університет (Польща)
Politechnika Wroclawska, Poland
Львівський університет бізнесу та права
Запорізький національний університет
Український державний університет науки і технологій
Університет Короля Данила
Київський національний торговельно-економічний університет
Черкаський державний технологічний університет
Головне управління Державної казначейської
служби України в Одеській області

***Дослідження фінансових інституцій
та інструментів розвитку держави,
територій та суб'єктів
господарювання: теоретичні,
методологічні та практичні аспекти***

*Збірник матеріалів VI Міжнародної
науково-практичної конференції
18 лютого 2022 року, м. Одеса, Україна*

*Рекомендовано до друку Вченою радою Економіко-правового факультету
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Протокол № 8 від 12 травня 2022 року.*

Організаційний комітет:

Голова: Токарчук Л.М. – д.ю.н., професор, декан Економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. *Заступник голови: Саватська О.М.* – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Економіко-правового факультету ОНУ імені І.І. Мечникова. *Члени: Яковенко О.М.* – начальник Фінансового управління Чорноморської міської ради Одеської області; *Дущал М.* – д.е.н., професор, ректор Вищої школи управління та адміністрування в м. Ополі; *Слаута В.П.* – начальник Головного управління Державної казначейської служби України в Одеській області; *Горбонос Ф.В.* – д.е.н., професор, перший проректор Львівського університету бізнесу та права; *Фіс Марія* – професор Вроцлавського політехнічного університету (Польща); *Череп А.В.* – д.е.н., професор, Академік АЕН України, декан економічного факультету Запорізького національного університету; *Сокиринська І.Г.* – к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національної металургійної академії України (Український державний університет науки і технологій); *Волосович С.В.* – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, Київського національного торгівельно-економічного університету; *Петкова Л.О.* – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету; *Борисова Л.Є.* – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Економіко-правового факультету ОНУ імені І.І. Мечникова (відповідальний за випуск); *Журавльова Т.О.* – к.е.н., професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Економіко-правового факультету ОНУ імені І.І. Мечникова; *Колесник О.О.* – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Економіко-правового факультету ОНУ імені І.І. Мечникова.

Д70 Дослідження фінансових інституцій та інструментів розвитку держави, територій та суб'єктів господарювання: теоретичні, методологічні та практичні аспекти. Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції 18 лютого 2022 року м. Одеса.; ОНУ ім. Мечникова. – Одеса: Бондаренко М. А., 2022. – 142 с.

ISBN 978-617-8005-56-6

У збірнику опубліковані доповіді з актуальних питань дослідження фінансових інституцій та інструментів розвитку держави, територій та суб'єктів господарювання: теоретичні, методологічні та практичні аспекти.

Для наукових працівників, викладачів, студентів економічних спеціальностей, працівників фінансово-кредитних установ та підприємницьких структур.

УДК 330:336

Матеріали збірника друкуються мовою оригіналу. Редакція не завжди поділяє думку та погляди автора. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, географічних назв, цифр та інших відмінностей несуть автори публікацій.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Odessa I.I. Mechnikov National University
(Economics and Law Faculty)
Financial management of the Black Sea city council of Odessa region
The Academy of Management and Administration in Opole (Republic of Poland)
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
Vrotslav Polytechnic University(Republic of Poland)
Politechnika Wrocławska, Poland
Lviv Business and law University
Zaporizhzhya National University
Ukrainian state university of science and technology
King Danylo University
Kyiv national university of trade and economics
Cherkasy state technological university
General Directorate of the State Treasury Service of Ukraine in the Odessa region

***Research of financial institutions and
tools for development of state, territory
and entities: theoretical,
methodological and practical aspects***

Collected materials of the
Sixth International Scientific Conference
February 18th, 2022

Recommended for publication by the Academic Council of Economics and Law Faculty of Odessa National I.I. Mechnikov University. Protocol No.8 dated May 12th, 2022.

Organizing Committee:

The head: **Tokarchuk L.** – DcSc, Professor, Head of Economics and Law Faculty Odessa I.I. Mechnikov National University. *Deputy Head:* **Savasteeva O.** – DcSc, Professor, Chair of the Department of Finance, Banking and Insurance Economics and Law Faculty ONU I.I. Mechnikov. *Member:* **Yakovenko O.** – Head of Financial management of the Black Sea city council of Odessa region; **Slauta V.** – Head of General Directorate of the State Treasury Service of Ukraine in the Odessa region; **Duczmal M.** – DcSc, Professor, Rector of the Academy of Management and Administration in Opole (Poland); **Gorbonos F.** – DcSc, Professor, Vice Prorector of the Lviv Business and law University; **Fic M.** – Professor at the Vrotslav Polytechnic University (Polend); **Cherep A.** – DcSc, Professor, Academicians Academy of Economic Science of Ukraine, Dean of the faculty of economics Zaporizhzhya National University; **Sokirinskaya I.** – DcSc, Docent, Chair of the Department of finance National metallurgical academy of Ukraine; **Volosovich S.** – DcSc, Professor, Professor of the Department of finance Kyiv national university of trade and economics; **Petkova L.** – DcSc, Professor, Chair of the Department of international economics and business Cherkasy state technological university; **Borysova L.** – PhD, Associate Professor at the Department of Finance, Banking and Insurance Economics and Law Faculty, Odessa I.I. Mechnikov National University (responsible for issue); **Zhuravlyova T.** – PhD, Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance Economics and Law Faculty Odessa I.I. Mechnikov National University; **Kolesnik O.** – PhD, Associate Professor at the Department of Finance, Banking and Insurance Economics and Law Faculty, Odessa I.I. Mechnikov National University.

Research of financial institutions and tools for development of state, territory and entities: theoretical, methodological and practical aspects. Collected materials of the Sixth International Scientific Conference, February 18th, 2022, Odesa.; Odessa I.I.Mechnikov National University. – Odessa: Bondarenko M., 2022. – 142 p.

ISBN 978-617-8005-56-6

The collected materials contain reports on urgent issues of research of financial institutions and tools for development of state, territory and entities: theoretical, methodological and practical aspects. For scientists, students of economic specialties, employees of financial and credit institutions and enterprise structures.

UDK 330:336

The collected materials are printed in the original.

The editors do not always agree with the opinion and views of the author. They are the authors of publications who are responsible for authenticity of the facts, proper names, geographical names, numbers and other differences. According to the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights", when using scientific ideas and materials of this collection, it is mandatory to refer to authors and publications links.

ЗМІСТ

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ ТЕОРІЇ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, ТЕРИТОРІЙ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

<i>Багацька К.В.</i>	Щодо трактування категорії «капітал підприємства» в українських наукових школах	8
<i>Боднарчук Т.Л.</i>	Концептуалізація ідеї державного регулювання економіки та фінансів у працях камералістів	11
<i>Бугель Ю.В.</i>	Сутнісна характеристика фінансової грамотності як складової фінансової культури держави	14
<i>Казак О.О., Михайленко О.Г.</i>	Сутність та роль бізнес-планування в системі управління підприємством	17
<i>Степаненко С.В.</i>	Сутність та особливості офшорної фінансової діяльності	20

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, ТЕРИТОРІЙ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: СУЧАСНІ ФІНАНСОВІ КОНЦЕПЦІЇ, НАПРЯМИ ДІЙ, СПОСОБИ ТА АЛГОРИТМИ

<i>Андросова Т.В. Красніков В.В.</i>	Узагальнення підходів щодо трактування «експортного потенціалу»	23
<i>Андрущенко І.Г.</i>	Вплив фіскальної політики держави на Діяльність суб'єктів господарювання	25
<i>Арапін Ю.М.</i>	Баланс між виробництвом та реалізацією зернових культур як один з основних напрямів забезпечення фінансової безпеки України	27
<i>Бутенко В.В. Белінська Ю.В.</i>	Траспарентність банківського сектору України	30
<i>Горященко Ю.Г.</i>	Інноваційний маркетинг як детермінант ефективності підприємницької діяльності	33
<i>Даніч В.М. Татар М.С.</i>	Наслідки взаємодії суб'єктів господарювання з екосистемою в умовах глобальних викликів	35
<i>Дуб А. Р.</i>	Морська вітрова енергія як драйвер розвитку прибережних територій	36
<i>Катнева А.В.</i>	Anti-crisis measures for tourism development in ukraine	38
<i>Кундєєва Г.О. Ісмаїлова Л.Р.</i>	Стратегічне управління джерелами фінансового забезпечення операційної діяльності підприємства	41
<i>Нікола С.О. Андрушай К.М.</i>	Державні програми кредитування як спосіб забезпечення розвитку суб'єктів господарювання та підтримки населення	44
<i>Нужна О.А.</i>	Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості у фінансовому аналізі	47
<i>Мазур Н.А. Гладкоскок Л.С.</i>	Бухгалтерська і податкова звітність ФОП	49
<i>Падерін І.Д. Книш О.А.</i>	Вплив інвестиційної діяльності на економічний розвиток суб'єктів господарювання	52
<i>Полінкевич О.М.</i>	Фінансові технології забезпечення розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні	54
<i>Помінова І.І. Лисенко Х.Е.</i>	Роль світової організації торгівлі в сучасних умовах	56

<i>Саватська О.М.</i>	Напрями удосконалення антикризового управління банком в сучасних умовах	59
<i>Саватська О.М.</i>	Плата за землю в структурі податкових надходжень бюджетів ОТГ	62
<i>Сидор Г.В.</i>	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	64
<i>Савків У.С.</i>		
<i>Тимошенко О.В.</i>	Врахування ESG-принципів у стратегії розвитку підприємства	67
<i>Урванцева С.В.</i>		
<i>Ушакова Н.Г.</i>	Розвиток міжнародної торгівлі: еволюційний аспект	69
<i>Окором А.В.</i>		
<i>Ушакова Н.Г.</i>	Роль цифровізації в розвитку міжнародних економічних відносин в умовах пандемії	72
<i>Сіра А.В.</i>		
<i>Яцишина І.В.</i>	Рамкові програми інноваційної політики ЄС як інструмент подолання соціальних викликів	74
<i>Коновалова М.В.</i>		

ОЦІНЮВАННЯ ДІЄВОСТІ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ, ТЕРИТОРІЙ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

<i>Астахова Н.І.</i>	Цінні папери як інструмент розвитку корпоративних фінансів в Україні	77
<i>Іорга С.М.</i>		
<i>Білоченко А.М.</i>	Інституційні аспекти розвитку системи фінансового забезпечення сільського господарства та сільських територій республіки Польща	79
<i>Борисова Л.П.</i>	Нові інструменти фінансового механізму розвитку малого та середнього підприємництва	83
<i>Бутенко В.В.</i>	Оцінка пенсійного забезпечення: вітчизняна практика та зарубіжний досвід	85
<i>Понік В.В.</i>		
<i>Домбровська Н.Р.</i>	Особливості оцінювання інвестиційної привабливості підприємства	88
<i>Казак О.О.</i>	Теоретико-методичні аспекти оцінки інвестиційної привабливості підприємств	91
<i>Чистякова Д.С.</i>		
<i>Кривуля П.В.</i>	Гіпотеза використання інтервальної математики для створення методу розрахунку похідних показників ризиків	94
<i>Сибіна В.О.</i>		
<i>Кулаков Є.В.</i>	Схематичне відображення експериментальної моделі підрахунку середньомісячної заробітної плати на регіональному рівні економіки: переваги та недоліки	97
<i>Кривуля П.В.</i>		
<i>Марусяк Н.Л.</i>	Значення та доступність кредитних ресурсів для підприємств в сучасних економічних умовах	100
<i>Нікола С.О.</i>	Проблеми здійснення видаткової частини державного бюджету	102
<i>Кальнєва А.С.</i>		
<i>Приймак С.В.</i>	Трансформація фінансово-економічного аналізу в сучасних умовах	104
<i>Сподарик Т.І.</i>		
<i>Савків У.С.</i>	Звітність страхових компаній	107
<i>Сидор Г.В.</i>		
<i>Сторонянська І.З.</i>	Регіональні особливості банківського кредитування в умовах пандемії COVID-19	110
<i>Беновська Л.Я.</i>		
<i>Глушкевич Н.В.</i>	Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання	113

Отже, практика оцінки інвестиційної привабливості налічує низку підходів (методів). Кожен із методів заслуговує на своє існування. Однак, при використанні методу у практичній діяльності, потрібно враховувати і переваги, і недоліки та вибрати найбільш прийнятніший для застосування.

У будь-якому випадку, раціональне та вчасне інвестування дозволяє розвинути та активізувати потенціал виробництва продукції або ж надання послуг, придбати основні засоби нового покоління, підійняти якість продукції, що в кінцевій точці вплине на конкурентоспроможність суб'єкта господарювання на зовнішньому та внутрішньому ринку та дасть отримати більші обсяги позитивних кінцевих фінансових результатів.

Список використаної літератури:

1. Венгуренко Т. Г., Плахотнюк В. В. Аналіз інвестиційної привабливості України. Бізнес-інформ. 2020. № 4. С. 103–111. URL: <http://www.business-inform.net> (дата звернення: 8.02.2022).
2. Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/reg5312> (дата звернення 8.02.2022).
3. Єпіфанова І.Ю., Гладка Г.О. Інноваційний потенціал як передумова сталого розвитку підприємства. Сучасний політичний стан в Україні та розвиток статистики й обліку в умовах глобалізації, загострення енергетичних проблем: колективна монографія. Дніпро: ДНУ імені Олеся Гончара. 2018. С. 20-31.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Казак О.О.

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економіки

Чистякова Д.С.

студентка I курсу магістерського освітнього рівня
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»

Київський університет імені Бориса Грінченка

Київ, Україна

Економічний розвиток та зростання вітчизняної економіки значною мірою визначається інвестиційною активністю суб'єктів господарювання, оскільки в сучасних економічних реаліях інвестиції є основним фактором успішного розвитку та функціонування. Як правило, під інвестиційною привабливістю комерційної організації розуміють сукупність кількісних та якісних характеристик, що відображають доцільність та ефективність інвестування у неї коштів. Саме тому особливу актуальність у сучасних нестабільних умовах господарювання набуває завдання підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських організацій, реалізація якої не може бути досягнута без належної оцінки.

Мета дослідження інвестиційної привабливості полягає в об'єктивній оцінці доцільності здійснення короткострокових та довгострокових інвестицій, а також розробці базових орієнтирів інвестиційної політики компанії.

Як правило, більшість авторів під «інвестиційною привабливістю» будь-якого об'єкта незалежно від його особливостей розуміють «сукупність певних характеристик, що відображають перспективність, ефективність можливості отримання прибутку при низькому рівні ризику», або «узагальнююча характеристика переваг та недоліків з позиції потенційного інвестора по висунутим їм критеріям» [1; 2; 4; 5].

Вивчення сучасних публікацій досліджуваної дефініції показує, що на даний момент існує безліч трактувань з різним осмисленням зазначеного терміну. Не дивлячись на те, що загальної точки зору немає і всі трактування терміну відрізняються один від одного, але така різноманітність думок доповнюють одна одну. Отже, під інвестиційною привабливістю будь-якої комерційної організації незалежно від галузевої власності слід розуміти певну сукупність її показників (систему), що відбивають доцільність з позиції потенційного інвестора вкладення вільних коштів із метою отримання вигоди за умов ризику. При цьому узагальнена характеристика інвестиційної привабливості формується під впливом певних груп факторів, які позначені дослідником залежно від мети та завдань дослідження.

У сучасній економічній літературі в даний час представлені різні підходи до тлумачення сутності поняття інвестиційної привабливості організації, тому відзначається велике різноманіття підходів до її оцінки, у тому числі різні за кількістю та змістом показники та способи їх обробки. Традиційно в аналітичній практиці при оцінці інвестиційної привабливості комерційних організацій виділяють три основні підходи: ринковий, бухгалтерський (фінансовий) та комбінований. При цьому кожен із них має свої переваги й недоліки.

Рис. 1. Основні підходи та методи аналізу інвестиційної привабливості організації, що застосовуються в аналітичній практиці

Джерело: розроблено авторами за даними [3; 4; 5; 6]

До основних переваг ринкового підходу оцінки інвестиційної привабливості організації можна віднести застосування загальноприйнятих критеріїв та об'єктивність застосовуваних індикаторів, а до недоліків – недостовірність результатів через нерозвиненість фондового ринку та неможливість застосування до більшості вітчизняних бізнес-структур. До основних переваг бухгалтерського (фінансового) підходу оцінки інвестиційної привабливості організації можна віднести застосування традиційних фінансово-економічних показників та інформаційну доступність, а до недоліків обмеженість оцінки фінансовими аспектами та дублювання інформації. До основних переваг комбінованого (розширеного) підходу оцінки інвестиційної привабливості організації можна віднести формування узагальненого показника (характеристики) з урахуванням кількісних та якісних параметрів, а до недоліків – складності у досягненні точності та об'єктивності самої оцінки.

Слід зазначити, що останній підхід має на увазі застосування дуже широкого спектра оціночних показників (багатокритеріальна система оцінок), який враховує фактори як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, тому саме цей підхід отримав найбільшу популярність в економічній літературі та в його рамках представлено значну кількість методичних підходів (або методик) для оцінки інвестиційної привабливості комерційних організацій.

Підвищення інвестиційної привабливості підприємств сприятиме для структурної перебудови виробництва, створення необхідної сировинної бази для ефективного функціонування підприємств, підвищення конкурентоспроможності та якості продукції, що випускається, а також вирішенню соціальних проблем.

На основі узагальнення вивченого матеріалу можна виділити основні недоліки існуючих в економічній літературі методичних підходів:

- різночитання в трактуванні досліджуваної економічної категорії забезпечили використання дуже відмінних один від одного набору оцінних показників (або дублюючих);
- недостатня наукова обґрунтованість принципів агрегування великої кількості показників на формування інтегрального показника;
- використання важкодоступної інформації та складних способів розрахунку;
- застосування експертних оцінок збільшує їх суб'єктивність.

Таким чином, нині відсутня сформована загальноприйнята комплексна методика оцінки інвестиційної привабливості комерційної організації. У зв'язку з цим кожен дослідник (потенційний інвестор) залежно від поставленої мети та завдань повинен застосовувати комплексний підхід, який об'єднуватиме вже існуючі методики. Ця обставина дозволить розробити необхідний методичний інструментарій аналізу з більш точними та об'єктивними результатами оцінки інвестиційної привабливості комерційної організації.

Список використаної літератури:

1. Adamenko, A.A., & Zolotukhina, E.B., & Ulanov, V.A., & Samoylova, E.S., & Chizhankova, I.V., & Mamatelashvili, O.V. (2017). Investment management activities of commercial enterprises. *International Journal of Applied Business and Economic Research*, 12, 11-21.

2. Воробйова, Є.І., Бантурова В.І., Блажевич О.Г. Теоретичні засади оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Бюлетень науки та практики*. 2016. №6 (7). С. 217 - 224.
3. Мелай, Є.А., Сергеева, А.В. Підходи до оцінки інвестиційної привабливості організації: порівняльний аналіз. *Вісті ТулГУ. Економічні та юридичні науки*. 2015. №1-1. С.80-92.
4. Ніконова, Н.В. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу. *Економічний вісник університету. Збірник наукових праць вчених та аспірантів*. 2017. №32-1. С.81-89.
5. Огородніков, П.І. Порівняльний аналіз методик оцінки інвестиційної привабливості окремих економічних систем. *Вісті ОДАУ*. 2014. №3. С.194-196.
6. Рухманова, Н.А., Варенцова, К.В. Порівняльна характеристика методів оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Інноваційна економіка: перспективи розвитку та вдосконалення*. 2018. №8 (34). С. 302 - 306.

ГІПОТЕЗА ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРВАЛЬНОЇ МАТЕМАТИКИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ МЕТОДУ РОЗРАХУНКУ ПОХІДНИХ ПОКАЗНИКІВ РИЗИКІВ

Кривуля П.В.

к.е.н., доц., доцент кафедри економіки і підприємництва

Сибіна В.О.

студентка 3 курсу, напрям підготовки «Економіка»

*Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
м. Сєверодонецьк, Україна*

Удосконалення інструментів аналітичної роботи аналітиків вбачаємо тісно пов'язаним з розробкою методів та методик, які б дозволяли отримувати значення рівня ризику фінансових показників на базі існуючих ймовірнісних оцінок показників організації виробництва та економіки підприємства. Поки що таке завдання не є вирішеним. Дана доповідь надає на конкретному прикладі розрахунків рентабельності капіталу засади пропонованої гіпотези використання інтервальної математики для створення методу розрахунків похідних показників ризику.

Припустимо, що маємо множину математичних сподівань та рівнів ризику для складових формули розрахунку ROE (формулу подано, наприклад, у [1, с. 131] та [3]): для прибутку, основного капіталу, обігових коштів та нематеріальних активів (можна додавати або виділяти окремі складові, – на зміст формул у доповіді це майже не впливає) (рис. 1) [1; 3].

Оскільки в ході діяльності виникає невпевненість у плановому рівні основного капіталу, обігових коштів та нематеріальних активів, то й рівень прогнозованої рентабельності капіталу має рівень ризику, який неможна встановити експериментально чи просто на базі регресійного аналізу. Але якщо існують не просто чотири складових розрахунку рентабельності капіталу, а чотири математичних сподівання та чотири рівні ризику, то має бути спосіб перетворити їх на значення математичного сподівання та рівня ризику рентабельності капіталу.